

شعرا از مردم دیو جهان

اینجا، روی زمین

گزینش و ترجمه به انگلیسی:

ریچارد لوئیس

مترجم:

محمد هدائی

www.ketab.ir

این کتاب ترجمه‌ای است از:

Out of the Earth I Sing

(Poetry and Songs of Primitive Peoples of the World)

Edited by Richard Lewis

New York: W.W. Norton & Company Inc.

1968

سرشناسه: لوئیس، ریچارد، ۱۹۳۵- م. عنوان و نام پدیدآور: اینجا روی زمین: شعرهایی از مردم بدوی جهان / گزینش و ترجمه به انگلیسی: ریچارد لوئیس؛ مترجم: محمد هدائی. مشخصات نشر: تهران: زندگی روزانه، ۱۳۹۶. مشخصات ظاهری: ۸- ۸۰ ص.، مع. شابک: ۹۶۲۳۴-۸-۸-۶۰۰-۹۷۸ وضعیت فهرست: فیبا یادداشت: عنوان اصلی: Out of the earth I sing: poetry and songs of primitive peoples of the world; 1968. یادداشت: کتب‌نامه: ۱۶۳- ۱۶۹. عنوان دیگر: شعرها / از مردم بدوی جهان. موضوع: ادبیات عامه موضوع: Folk Literature موضوع: Poetry-- Collections ش. افزوده: هد. مع. ۱۳۲۴-، مترجم رده‌بندی کنکوره: ۹۱۳۹۶ الف ۹۱ PN۱۳۲۴ رده‌بندی دیویی: ۸۰۸/۸۱ شماره کتاب‌شناسی ملی: ۴۷۵۶ ۴۰

زندگی روزانه

www.everydaylife.ir

**اینجا، روی زمین
شعرهایی از مردم بدوی جهان**

گزینش و ترجمه به انگلیسی:

ریچارد لوئیس

مترجم: محمد هدائی

طراح جلد:

سید محمد رضا آل یاسین

طراح صفحات متن:

پیمان فرگاهی

لیتوگرافی، چاپ و صحافی:

واژه پرداز اندیشه

چاپ یکم: ۱۳۹۷

شمارگان: ۱۱۰۰ نسخه

شابک: ۹۶۲۳۴-۸-۸-۶۰۰-۹۷۸

قیمت: ۲۹،۰۰۰ تومان

همه حقوق محفوظ است.

فهرست

۱۱	پیشگفتار مترجم
۱۲	مقدمه گردآورنده
۱۹	سپیده دم
۴۱	خدا کند که بچه ها...
۵۳	برای هر آنچه جان دارد
۷۵	شکاری زده ام
۸۷	غرش رعد
۹۹	حرفی زیر لب
۱۱۳	شب می آید
۱۳۵	سفر دراز
۱۵۸	[ضمیمه] میوریتسا
۱۶۳	منابع
۱۷۱	نمایه تصاویر

پیشگفتار مترجم

ترجمه ادبیات شفاهی، به ویژه ادبیات شفاهی مردمی که از لحاظ زمانی و مکانی دور از دسترس مترجم اند، کاری دشوار است. حتی برای مترجمی هم که به اصطلاح دست/اول ترجمه می کند، آشنایی به میان مردمی می رود و مدت ها در میان نشان زندگی می کند و سپس با توجه به حالات و روحیات و باورهایشان به ترجمه ادبیات شفاهی شان (به ویژه شعران ها) می پردازد. دشوار است که اصل و جوهر سخنان را به زبان دیگر برگرداند. زیبا در ترجمه، به هر حال، بخشی از بار فرهنگی و احساسی اثر ادبی شفاهی را از دست می دهد؛ اما دشوارتر از آن، کار مترجمی است که بخواهد به اصطلاح دست/اول ترجمه کند یعنی بخواهد از روی ترجمه مترجم دیگری، مثلاً از ترجمه ای انگلیسی، ادبیات شفاهی قومی را به فارسی برگرداند. در این ترجمه با واسطه بخش های دیگری از اثر نیز از میان می رود.

و این مشکلی بود که بنده مترجم فارسی کتاب «اینجا، روی زمین» در ترجمه متن انگلیسی کتاب با آن مواجه بودم. چه باید می کردم؟ کار را کنار

بگذارم و از خیرترجمه بگذرم یا، به قول سعدی بزرگوار، «به قدر وسع بکوشم»؟
 بنده راه دوم را انتخاب کردم و سعی کردم قطعات شعری یا شعرگونه این
 مجموعه را تا جایی که می‌توانم، بفهمم و سپس به فارسی برشان گردانم.
 «اینجا، روی زمین» — که عنوان اصلی اش Out of the Earth I Sing (از دل
 زمین آوا می‌خانم) است — مجموعه‌ای است از اشعار بومیان جهان که
 ریچارد لوئیس در سفرهایی که به کمک یونسکو به اطراف جهان داشته،
 گردآوری کرده و بخش از آن‌ها را در کتاب حاضر گنجانده است.

کتاب «اینجا، روی زمین» را بنده در واقع دو بار ترجمه کردم. نخست،
 شعرها را با بار «ادبی» و سبک ادبیات مکتوب و تا حدی شاعرانه به فارسی
 برگرداندم. بدهم نشد، بود اما من دوباره آن‌ها را خواندم، به فکر رسید که
 بومیان و بدویان ساده‌دل در سبک‌ها صد تراها و جنگل‌ها هرگز برای خودنمایی
 و فضل فروشی شعر نمی‌سروده‌اند، بلکه به سادگی حرف دلشان را می‌زده‌اند.
 آن‌هم طبعاً به صورت گفتاری و نه نوشتاری. از این رو، قاعدتاً نمی‌بایست
 زبانشان همچون زبان ادبی نوشتار درگیر زیبایی‌های نمایشی لفظ و کلام
 باشد. این بود که شعرها را دوباره و این بار به زبان ساده به فارسی برگرداندم
 — ساده مثل خود بومی‌ها، ساده مثل خود بدوی‌ها — البته آگاه به اینکه شعر
 در هر حال شعر است و واژه‌هایش، حتی اگر ساده هم باشند، بنده‌عنایی و
 بلورین.

یک شعر هم به پایان این مجموعه افزوده‌ام، قطعه‌ای فولکلوریک به نام
 «میوریتسا»*، از مردم رومانی. دلم می‌خواست این گونه شعرها بیشتر می‌بودند،
 اما امکان فراهم آوردنشان برایم میسر نشد.

و پایان سخنم اینکه شعر شاعر بدوی نیز مثل شعر همه شعرا از احساس و

عاطفه، نیاز و آرزو، امید و ناامیدی و عشق و کوشش برای ادامه زندگی سرچشمه گرفته است، پس اگر به سبب کاستی های ترجمه نتوانیم با او «هم زبان» شویم، امید است که از راه «هم دلی» حرف او را بفهمیم و با او همراه و هم نوا شویم.

محمد هدائی

www.ketab.ir